UUTISET

Tämä kuntaromutusesitys kurjistaa maaseutua, kun sieltä katoavat sekä ihmiset että palvelut. **PUHEENJOHTAJA PAULA VIRTANEN (KESK.), URJALAN KUNNANVALTUUSTO**

Yhteistyö vie eteenpäin liitoksia paremmin

Kuntien edustajat eivät Tampereella kiistäneet kuntauudistuksen tarpeellisuutta. ”Valtio on vain lähtenyt väärästä päästä liikkeelle. Ja aivan liian kiireellä.”

TAMPERE (MT)
Hallituksen kuntauudistus sai täyden tyrmäyksen aluekierroksella Tampereella keskiviikkona. Kuntapäättäjien puheenvuoroista paistoi pettymys ja tallatuksi tuleminen.

Jopa Tampereen vireät kehyskunnat katsoivat, että ne pääsevät paremmin eteenpäin jo tekemällään yhteistyöllä kuin kuntaliitoksilla. Nyt oma yhteistyö mitätöidään ja kuntien itsemääräämisoikeutta loukataan.

Kysymyksiä valtiovallalle riitti.

Miten rajojen siirtely voi auttaa kuntatalouden pelastamisessa?

Miksi osa kunnista saa valita liittymiskumppaninsa ja osasta tehdään jakojäännös?

Miksi hajottaa sellaista, mikä toimii?

Onko tällä kuntakierroksella todellista merkitystä?

Onko laadittu selvin päin?

Onko esitystä edes laadittu selvin päin?

”On laadittu”, kuntarakennetyöryhmän vetäjä, ylijohtaja **Päivi Laajala** vakuutti.

”Pirkanmaa on hyvin haasteellinen maakunta ja selvitystä oli vaikea tehdä”, hän myönsi.

Tampereella 213 000 ja Juupajoella 2 100 asukasta. Vesilahden syntyvyys on +50 prosenttia ja Kihniön –12 prosenttia.

Esitystä kannattikin vain Tampere. ”Perusteellisesti ja hyvin laadittu”, pormestari **Timo P. Nieminen** (kok.) kehui. Tampereen ei tarvitsisi enää rahoittaa yksin koko seutukuntaa hyödyttäviä palveluita.

Akaa on muodostettu kuntaliitoksin vuosina 2007 ja 2011, ja nyt valtio liittäisi sen Urjalaan ja Valkeakoskeen.

”Jos esitys toteutuu, olemme Tampereen ja Hämeenlinnan välissä litissä kuin pannukakku. Mutta missä on hillo?” Akaan kaupunginvaltuuston puheenjohtaja **Timo Rajala** (kok.) kysyi.

”Valtio velkaantuu seitsemällä miljardilla eurolla vuodessa. Kunnat ovat liian helppo maalitaulu säästöille”, kihniöläinen kunnanvaltuutettu **Jussi Hellberg** (kd.) sanoi.

”Meiltä kysytään nyt: haluatteko tulla hirtetyiksi vai ammutuiksi.”

”Kuntaromutus kurjistaa maalla”

Pirkkalan pormestari **Helena Rissanen** muistutti, että valtaosa asukkaista ei pendelöi, vaan käyttää lähipalveluita.

”Olennaista on se, mitä selvityksessä ei ole: aiempien kuntaliitosten vertailua ja yksiselitteistä vahvan kunnan määritelmää.”

”Emme ole kuulleet aiemmista liitoksista mitään hyvää”, Urjalan kunnanvaltuuston puheenjohtaja **Paula Virtanen** (kesk.) seurasi perässä.

”Tämä kuntaromutusesitys kurjistaa maaseutua, kun sieltä katoavat sekä ihmiset että palvelut.”

Aiempien kokemusten jakamista estää paitsi tieto myös pelko: eräskin syrjäseudun yrittäjä ei uskalla kertoa uuden emokuntansa pahuudesta MT:lle, koska pelkää menettävänsä kunnan toimeksiantoja.

Juupajoen kunnanjohtaja **Hannu Koski** katsoo, että tietoja aiemmista liitoskustannuksista on pimitetty tahallaan.

”Puhutaan kahden miljardin säästöistä, mutta luulen, että tämä maksaa ainakin sen verran.”

Jääkö Juupajoki yksin?

Valtiovalta naitti selvityksessään pienen Juupajoen Ruoveden ja Mänttä-Vilppulan kanssa. Luottamusmiehet **Leo Lakiasuo**, **Hannu Hämylä** ja **Aarno Niemelä** suhtautuvat esitykseen penseästi.

”Haluamme pysyä itsenäisinä, mutta jos johonkin pitää liittyä, niin sitten Oriveteen.”

Orivesi ei ole halukas ottamaan juupajokisia kontolleen. Se sanoutui irti jo yhteisestä sosiaali- ja terveysalueestakin. Valtiovalta ennakoi Oriveden mukaantulon parantavan suurkunnan huoltosuhdetta, mutta sille jätettiin mahdollisuus valita suuntansa.

”Suuntamme on Tampere”, sdp-läinen kaupunginvaltuuston puheenjohtaja **Riitta Jakara** linjaa.

Myös Ruovesi suuntaa muualle, Virroille. Jääkö Juupajoki yksin?

”Kuntakenttä on ihan sekaisin”, Aarno Niemelä pudistelee päätään.

MARKKU VUORIKARI

Kuntauudistuksella yritetään estää kuntien liiallinen eriytyminen, sanoo kuntarakennetyöryhmän puheenjohtaja Päivi Laajala. ”Tavoitteena on, ettei yksikään kunta jää yksin.”

Hyväksytäänkö isot veroerot?

”Hallitus tekee omat linjauksensa vasta sitten, kun se on saanut kuntien kirjalliset lausunnot huhtikuun puolivälissä”, kuntaministeri **Henna Virkkunen** (kok.) vakuutti ennen kuin poistui Helsinkiin.

Häntä tuuraamaan jäi tamperelainen opetusministeri **Jukka Gustafsson** (sd.).

”Kunnista yli kolmannes on talousvaikeuksissa 2020-luvulla ja veroprosentteihin tulee jopa yli 10 prosentin erot. Hyväksytäänkö tällainen eriarvoisuus pelkästään asuinpaikan perusteella?”, Gustafsson kysyi.

Onnellinen ei ole kunta, jolla on paljon, vaan se, jolta puuttuu vähän, todettiin Vesilahdelta.

EIJA POUTANEN

Nyt tarvitaan lähipalvelulaki

Kuntalaisten ja kuntapäättäjien puheissa kuuluu huoli siitä, että kuntaliitokset eivät paranna palveluita, vähennä kuluja tai vahvista demokratiaa.

Päinvastoin: palvelut huononevat ja vaikutusmahdollisuudet heikentyvät.

Valtion puolelta vastattiin Tampereella, että asiasta on puhuttu: aloitteista, palautteesta ja lähidemokratiasta. Perusteluna oli, että esimerkiksi Helsingin Vuosaaren 40 000 asukkaalla ei ole omaa edustajaa kaupunginvaltuustossa.

Kihniön kunnanjohtajan **Petri Liukun** mielestä lähidemokratiasta puhutaan vain kansalaisten rauhoittelemiseksi. Se on siis silmänlumetta.

Mahdollisuus aluevaikuttamiseen on ollut tähänkin asti, mutta yleensä halut ovat kuivuneet kokoon, kun alueet eivät ole saaneet budjettivaltaa.

Liukun mielestä lakiin pitäisi kirjata ne palvelut, jotka katsotaan kuuluvan lähelle kunnan asukkaita.

Palvelut pitää taata lailla myös syrjäseuduille, Petri Liukku sanoo.

”Kuntauudistus edellyttää erityisen lähipalvelulain säätämistä”, Liukku katsoo.

”Säästöjähän ei saada aikaiseksi muuten kuin vähentämällä henkilöstöä ja karsimalla palveluja reuna-alueilta.”

Liukun mielestä Kihniön kuten muidenkin on vaikeaa innostua kuntauudistuksesta niin kauan, kuin on keskustelematta: mikä on yhtäältä yksilön ja yhteiskunnan ja toisaalta kunnan ja valtion vastuunjako.

”Vasta sitten voidaan sovittaa kuntarakenne palveluihin. Nyt on lähdetty vailla kritiikkiä siitä, että suuri on kaunista”, Liukku sanoo.

Perusongelma on, että poliitikot ovat ostaneet äänestäjiä lisäämällä palveluita. Nyt kun maksajia on vähemmän kuin käyttäjiä, eletään keinotekoista hyvinvointia.

Nopeasti vanhenevan, 2 300 asukkaan Kihniön terveyskeskus valittiin pari vuotta sitten Suomen parhaaksi ja vanhuspalvelut maan 10 parhaan joukkoon.

EIJA POUTANEN